

BOA Architecten
Stoofstraat 30
1000 BRUSSEL

Brussel,

U
O/Ref : gm/BXL2.645/s.416
Bijlage : /

Geachte,

Betreft : BRUSSEL. Justitiepaleis. Onderbouw van de koepel. Stabiliteitsstudies.
Principeadvies

In antwoord op uw aanvraag per mail van 18 juni 2007 en naar aanleiding van de vergadering van 10 april 2007, hebben wij de eer U mee te delen dat ons College tijdens haar vergadering van 28 augustus 2007 over hoger vernoemde aanvraag volgend principeadvies heeft uitgebracht.

Het dossier bevat een samenvattende nota met de resultaten van het archiefonderzoek, een geactualiseerde nota van de visuele analyse van de degradaties en een inventaris van de bijkomende sonderingen, studies en opmetingen die nodig zijn om een beter inzicht te krijgen in de constructieve opbouw en de oorzaken van de schadepatronen. Hiernaast werd een A3-synthesedocument opgesteld met de integratie van de resultaten van het archiefonderzoek, de weergave van de structurele elementen (op basis van de archiefdocumenten) en de localisatie van de zichtbare stabiliteitsschade.

In de archieven werden zeer interessante gegevens teruggevonden m.b.t. de structuur van de onderbouw van de koepel, die reeds in de bestaande opmetingen geïntegreerd werden en die de logica en coherentie van de structurele opbouw aantonen. Hieruit blijkt dat de aanzet van de toren van de onderbouw van de koepel bestaat uit een uiterst stijf metalen kader (ter hoogte van niveau 8) waarop een nieuwe structuur rust voor de onderbouw van de koepel. Globaal genomen, blijkt de structuur in goede staat, met uitzondering van een aantal plaatselijke problemen ter hoogte van niveaus 7, 8 en 9. Die problemen kunnen, onder meer, te wijten zijn aan:

- plaatselijke zettingen, aangezien het hier een vrij hybride structuur betreft,
- aansluitingsproblemen met het stijve kader,
- onduidelijkheid in de opvang van de spatkrachten ter hoogte van niveau !,
- scheurvorming door roestvorming van staal dat te dicht aan het oppervlak zit,
- waterinfiltraties langs de voegen.

Om de plaatselijke stabiliteitsproblemen verder te kunnen onderzoeken, voorziet men een aantal sonderingen en demontering. Dit onderzoek in situ moet het mogelijk maken de gegevens uit de archiefdocumenten te verifiëren, de bewaringsstaat van de staalstructuur te achterhalen en een aantal onbekende gegevens in te vullen. Er zal ook een stabiliteitsingenieur aangeduid worden voor de diepgaandere stabiliteitsberekeningen. Volgende studies worden voorzien:

- bepalen van de omvang van de stalen balken door het bouwteam,
- studie voor de consolidering en het herstel van de kroonlijst van de buitencolonnade op niveau 9,
- modelisering en studie van de lastendaling voor de trapgewelven tussen niveau 7 en 8,
- studie voor de plaatsing van de nodige stellingen.

De Commissie verheugt zich over het reeds geleverde onderzoek en moedigt de ontwerpers aan om dit onderzoek verder te zetten. ***Ze raadt echter aan de algemene post “stalen balken: omvang studies te bepalen door het bouwteam” nader te specificeren. De omvang van die studies moet namelijk door het bouwteam worden bepaald in functie van de resultaten van de sonderingen. Indien uit de sonderingen zou blijken dat de geometrie van de stalen balken niet (helemaal) overeenkomt met deze van de archiefplannen of indien de stalen profielen een sectievermindering hebben ondergaan, moet het bouwteam ook kunnen beslissen om een nieuwe berekening te laten uitvoeren conform aan de bestaande toestand.***

Voor wat de stabiliteitsstudies betreft moet er voorafgaandelijk een aantal bijkomende sonderingen uitgevoerd worden. Er dient over gewaakt te worden dat dit bijkomend onderzoek in situ wordt uitgevoerd vooraleer de stabiliteitsberekeningen worden aangevat.

De Commissie herinnert er ook aan dat ze in haar vorig advies wees op de noodzaak aan een algemeen interventie- en stappenplan voor de restauratie van het monument, gebaseerd op grondig bouwhistorisch onderzoek. De restauratiewerken dienen aangevat te worden vanuit een coherente, globale filosofie waarbij de indeling in fasen berust op een analyse van de prioriteiten en beschikbare middelen. In dit stappenplan zouden, naast de gevels en daken, ook de binneninrichting, de verwarmingsinstallatie, het meubilair, e.d.m. opgenomen moeten worden.

Met de meeste hoogachting,

G. MEYFROOTS
Adjunct-secretaris

J. DEGRYSE
Voorzitter

Kopie naar : B.R.O.H. – D.M.L. – Dhr. S. Duquesne